

BREDASCHIE

STAAT-, LETTERKUNDIG-

NIEUWS.

Zondag

COURANT.

EN WETENSCHAPPELIJK

BLAD.

29 Augustus.

Bekendmaking.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD BRED A, brengen bij deze ter kennis der ingezetenen en verdere belanghebbenden, dat om de te doene verbeteringen aan een gedeelte der bestrating aan de westzijde van dezer Stads Haven, de passage met karren, wagens en andere rijtuigen, langs die zijde, van Dingsdag den 30. Augustus aanstaande, tot den 10. September daaraanvolgende, zal zijn gestremd en er mitsdien inmiddels ook geene passage met rijtuigen door de Waterpoort zal kunnen plaats hebben, maar den weg naar en van die zijde der Stad, door de Antwerpsche Poort zal mbeten genomen worden.

Breda, den 27. Augustus 1842.

De ROY, vt.
Ter ordonnantie van dezelveu,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

FRANKRIJK.

PARIS, den 25sten Augustus.

De commissie van de kamer der pairs, die met het onderzoek van de wet op het regentschap is belast geworden, bestaat uit de heeren d'Argout, Frank-Carré, Molé, Beranger de la Drôme, den markies van Cordua, den hertog van Broglie en den heer Cousin. De graaf Molé is tot president dezer commissie en de hertog van Broglie tot haren rapporteur benoemd. Bij de commissie zal het ontwerp weinig of geene bedenkingen vinden. De hertog van Broglie die hetzelfde onvoorwaardelijk is toegedaan, zal, zegt men, in zijn rapport voornamelijk over het belang uitwijden dat de regent niet verkozen, maar door het regt van geboorte moet aangewezen worden. Men denkt dat hetzelfde morgen zal uitgebragt, en de discussien Maandag zullen geopend worden. De schorsing der zittingen kan den 1sten September plaats hebben.

Naar men verzekert, zijn de heeren d'Harcourt, de Boissy, de Brézé en de Noailles de eenige leden die de wet willen bestrijden. Eerstgenoemde geeft aan het regentschap der moeder de voorkeur, terwijl de heer de Boissy de meerderjarigheid des konings op de volle een en twintig jaren bepaald wil zien.

Ofschoon vele gedeputeerden deze hoofdstad reeds verlaten hebben, zijn nog ongeveer honderd en vijftig hunner hier gebleven, om niet te vertrekken voor na den afloop der stemming bij de Pairs. Het 72 voelen wint veld dat de Kamers tot den 9den januarij geschoorveerd zullen worden.

De heer Thiers heeft zijne reis verschoven, om heden eene vergadering bij den heer Ganneron bij te wonen, aan welke een dertigtal leden van het linkercentrum deel genomen heeft. Ook schijnt in het reisplan van den exminister verandering gekomen te zijn, want hij vertrekt in de eerste plaats naar Boulogne, om aldaar het kamp te bezoeken, en gaat, volgens sommigen, eerst naar Londen, om daarna, over Rijsel en Holland, den jout naar Zwitserland voort te zetten.

Wel verspreid van zich over de politieke bekeering van den heer Thiers te verheugen, zouden, als men de oppositiebladen hieromtrent gelooven mag, de Engelsche, Pruissische en Oostenrijksche Ambassadeurs hunne ongerustheid te kennen gegeven hebben, dat zij hem, ten koste van den heer Guizot, op nieuw aan het bewind zal brengen.

Alvorens naar zijn landgoed bij Maçon te vertrekken, heeft de heer de Lamartine eene lange conferentie met den heer Odilon Barrot gehouden.

De hertog van Nemours is op zijne inspectie reis in het noordwestelijk gedeelte van het rijk, den 19den te Nancy aangekomen en heeft zich van daar naar Vic begeven, waar hij in weerwil dat hij ingevolge reeds, door de autoriteiten en het volk met geestdrift is ontvangen. Den 23sten werd de Prins te Luneray verwacht alwaar een aantal troepen van alle wapenen zonden bijeenkomen om er door den Prins in oogenschouw genomen te worden en krijgsoverlegingen uit te voeren.

De uitgaven, tot het maken der haven van Algiers vereischt, die naar het plan van den ingenieur Bernard zal worden daargesteld, en ongeveer twintig lineschepen, benevens nagenoeg driehonderd koopvaardijschepen moet kunnen bevatten, worden op twaalf miljoen francs begroot.

Door het gerechtshof van Parijs is het vonnis bekrachtigd, waarbij de beroemde danseres Fanny Elser tot eene schadevergoeding van zestigduizend francs aan de directie der Opera was verwezen, omdat zij niet op den bij contract bepaalden dag uit Noord-Amerika herwaarts is wedergekeerd.

De berichten uit Spanje blijven onbeduidend. Die uit Madrid tot den 18den houden niets dan eenige geruchten aangaande ministeriele wijzigingen, waaraan men zoo gewoon was dat er geen geloof meer aan geslagen werd; de berichten uit Barcelona zijn vrij geruststellend, ook ten aanzien van den toestand van het gewest.

In een bericht uit Konstantinopel van den 7den Augustus leest men het volgende: Van alle gedeelten des rijks worden verontrustende tijdingen over den staat der gemoederen ontvangen; de Syriers vooral zijn ontvreesd en verzetten zich tegen de hevigheid waarmede de Turken onbestaanbare van hen vergen voor eene petitie aan den Sultan tot handhaving der Turkische constitutie; de ministers verbergen intusschen voor den Sultan alle wat hun belang in een nadeelig daglicht kan plaatsen. Al de zaken te Konstantinopel worden naar den raad van de russische legatie behandeld, aan wie alles medegedeeld wordt. Te vergeefs zoekt sir Stratford Canning invloed te verkrijgen; de bevelen van zijn kabinet, hem voorschrijvende Rusland te ontzien en te vermijden wat hetzelfde zou kunnen mishagen, verlammen zijnen wil.

De tijding van den dood des hertogs van Orleans heeft door het geheele Oosten, te Konstantinopel, te Smyrna en te Alexandrie eenen smartelijken indruk gemaakt.

Ter beurze van heden (25 Augustus) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 119,50; 3 pCt. 78,90; Nap. r. 106,50; Spanje Acte doins 21 7/8; Rom. L. 104.

DUITSCHLAND.

FRANKEFORT, den 24sten Augustus.

Het thans bij Düsseldorf vereenigd 2de aanwettende bestaat uit 30 1/2 bataillons infanterie, 24 eskadrons cavalerie, 36 stukken veldartillerie, en 23,620 man, behalve de officieren, en 4000 paarden. Het 1ste aanwettende bestaat uit 30 1/2 bataillons infanterie, 24 eskadrons cavalerie, 36 stukken veldartillerie, en 23,620 man, behalve de officieren, en 4000 paarden.

Volgens een schrijven uit Berlijn, van den 18den, te Z. K. H. de Prins van Pruisen, den 16, terugkeerende van de manoeuvres der garde, met zijn paard gestort, en, ofschoon de hoed de hevigheid van den val vermindert had, zoodat de Prins daadlijk weder het paard bestijgen kon, zoo ondervond Z. K. H. toch nog altijd eenig nadeelig gevolg, daar hij, naar men verzekert, nog op den 18 het bed heeft.

Men verzekert, dat de hier in garnizoen liggende Oostenrijksche troepen eerstdaags naar Mainz zullen vertrekken. Of die troepen door andere vervangen zullen worden, dat of de sedert April 1842 plaats hebbende bezetting dezer stad door Bondstroepen zal worden, is tot dus ver onbekend. Sedert eenigen tijd spreekt men van eene aanstaande ontbinding der, mede sedert 1833 bestaande Centrale Bondscommissie voor de leiding van het onderzoek der staatsfinanciën. Ofschoon dit onderzoek thans bijna in alle Staten van het Duitsch Verbond geëindigd is, en alomteerme rust heerscht, wordt echter door sommigen steeds aan de spoedige en geheele ontbinding der genoemde commissie getwijfeld.

Het dagblad van Augsburg meldt het volgende uit Rome, den 11. Nog altijd loopen hier alomteerme geruchten van het ontslag van den Pauselijke ministerie, zoodat men daarvoor nog niet

zokers kan zeggen. Hier, waar het aftreden van eenen staats-secretaris tot de zeldzaamste gebeurtenissen behoort, worden door het bloote gerucht reeds zoo vele belangen verontrast, dat eene werkelijke afbreking in der daad als eene allergewichtigste gebeurtenis beschouwd moet worden. Daarbij komt nog, dat de kardinaal *Spada*, na het volbrengen van zijnen bepaalden driejarigen dienst als legaat van Forli, tegelijk met het ontslag uit deze betrekking ook zijne waardigheid van kardinaal verlangt neder te leggen. Omtrent de reden van dit verlangen, zijn de meeningen van het publiek zeer verschillende. — Bij het bewind is voorts beraadslaagd over het regtsgeeding van den Genueschen priester *Abbo*, welke zijnen neef vermoord heeft; men heeft namelijk overwogen, of dit geding, hetwelk nu voor den burgerlijken regter zijn' geregelden loop heeft, niet behoort overgebracht te worden naar de geestelijke regtbank. — Sedert eenige weken ligt een groot Engelsch stoomfregat voor Ancona, zonder dat men het doel van deszelfs verblijf aldaar kent.

— Berigten uit Konstantinopel van 3 Augustus behelzen het volgende: » Registeren is weder eene groote raadsvergadering van den divan gehouden ter zake van de Perzische aangelegenheden. De meeste leden waren van oordeel, dat men niet behoorde toe te geven; zij vonden de meeste eischen des Schachs ongegrond of overdreven en wilden van de betaling eener schadevergoeding niets hooren. *Izzet-Mehemed-Pacha* en *Sarim-Bey* betoonden zich bij deze gelegenheid weder als de hevigste tegenstanders van Perzie. De Porte vergunt aan de hier aanwezige of gevestigde Perzische kooplieden niet, hunne koopwaren van hier te verzenden. Aanvankelijk was deze maatregel slechts toepasselijk op diegenen, welke bij de Turksche tolkanten omstreeks 300,000 piasters schuldig waren; maar daar zich in de vorige week eenige Perzische handelaren van hier verwijderd hebben, zonder de vrij aanzienlijke sommen, welke zij alhier aan dezen en genen schuldig waren; af te betalen; zoo wil de Porte thans geene vergunning tot den uitvoer van aan kooplieden dier natie toebehorende goederen geven, alvorens de Perzianen al hunne schulden betaald hebben.

» Bij het Engelsche gezantschap zijn berigten uit Perzie ontvangen, volgens welke de Schach zich met zijne geheele hofhouding te Teheran bevond. Het gerucht, dat hij zich naar Hamadan (nabij de Turksche grenzen) bij het leger zou begeven hebben, is dus ongegrond geweest. In Teheran wilde men het bericht ontvangen hebben van den plotselinge dood van *Kamran*, den Schach van Herat, die in de laatste gebeurtenissen in Afghanistan gewikkeld is geweest.

» Sir *Stratford Canning* heeft een koerier met depêches naar Teheran afgezonden; naar men verneemt, heeft hij den Schach uitgenoodigd om den Schach aldaar uitgenoodigd om den Schach aldaar uitgenoodigd om tot den vrede te vermanen.

ENGELAND.

LONDEN, den 24sten Augustus

Te Edinburg en in vele andere schotsche plaatsen worden groote toebereidselen tot waardige ontvangst van H. M. gemaakt. Niet alleen zal de geheele genoemde hoofdstad op een der avonden van haar verblijf aldaar geillumineerd wezen, maar het ontsteken van vreugdevuren op de hoogste omliggende heuvelen moet het indrukwekkende van het feest vergrooten. In de hoofdkerk zal een troon geplaatst worden. Ook wil men, in tegenwoordigheid der koninklijke bezoekers, den eersten steen leggen aan het nieuw gebouw, voor de groote vergadering der kerk van Schotland bestemd.

— Dat de hertog van *Wellington* slechts tijdelijk met het opperbevel over het leger belast is wordt algemeen geloofd, maar minder zeker is het, of het zou sir *G. Murray* wezen; thans worden, behalve hem en Prins *Albert*, de Hertog van *Cambridge* de marquis van *Anglesey*, sir *E. Paget* en lord *Fitzroy Somerset* genoemd.

— Maandag avond hebben de Chamberlains dezer hoofdstad in weerwil der strenge bevelen welke daartegen uitgevaardigd waren, weder eene vergadering in de vlakke van *Kennington*, willen houden, maar zijn, op de nadering van een zeer sterk detachement politie, na weinig beduidenden tegenstand, uiteen gestoven.

Met elken dag keert de rust te Manchester en in de meeste overige districten, waar die zoo ernstig verstoord geworden was, weder, maar zeer vele werklieden betoopen zich nog traag in het hervatten van haren arbeid. Men hoopt echter dat zij van liaverlede tot beter luizen komen zullen, zonder op verhooging van loon te blijven aandringen, aan welken eisch de fabriekanten hoogst moeijelijk kunnen voldoen.

— Met de stoomboot *British Queen* heeft men berigten uit New-York, van den 7 dezer. Dezelve zijn van belangrijken aard. De onderhandelinge, ter regeling der geschillen met de Vereenigde Staten, waren zoo verre gevorderd, dat men binnen weinige dagen de vereffening daarvan kon te gemoet zien. Reeds is het Noordelijk grensgeschil tot genoegen van beide partijen ten einde gebracht. Ook de beruchte zaak van de *Creole* is vereffend. Men wilde zelfs, dat de zaak van het regt van onderzoek in het algemeen bijgelegd was. Het

Noordwestelijk grensgeschil zou, tot nader onderzoek, in het midden worden gelaten.

— In een ander Noord-Amerikaansch blad leest men: » Er heeft te Philadelphia een volksoploop plaats gehad. De kleurlingen en negers vierden daar de verjaring van de afschaffing der slavernij in Pennsylvanie. Zij deden een plegtigen omgang door de Straten, waarbij eene banier voor hen uit werd gedragen, op welke het volk het opschrift: » *Vrijheid of de dood!* » aan de eene zijde, en de voorstelling van het afbranden eener stad op St. Domingo, tijdens den moord der blanken aldaar, aan de andere zijde meende te zien. Dit bragt de gemoederen in hooggaande beweging. Het volk dreef den omgang uiteen, stak het gebouw, waarin de negers en kleurlingen gewoon waren te vergaderen in brand, en offerde ook hunne kerk aan de vlammen op. De spuitgasten, ofschoon opgeroepen om den brand te blasschen, weigerden aan die oproeping te voldoen, zoodat de genoemde gebouwen geheel vernield werden. Intusschen had het volk verkeerd gezien en verkeerd gelezen. De banier in handen der politie gevallen zijnde, bleek het, dat daarop wel het woord: *vrijheid* maar niet dat van *dood* was geschreven, en dat de afbrandende stad niets anders was geweest, dan eene geestelike yurig geschilderde opgaande zon. De gemoederen kwamen dan ook spoedig tot bedaren. De negers, die in alle rigtingen uit Philadelphia waren gevlugt, daar zij een Bartholomeus-nacht vreesden, keerden daarheen terug; zoodat thans in de stad weder volkomen rust heerscht.

— Men heeft berigten van de Kaap de Goede Hoop, van den 18 Junij. Zij brengen de tijding, dat de aanval der Britsche troepen door de uitgewekenen van Port Natal is afgeslagen. De Britsche bevelhebber was, den 23 Mei, de plaats tot op eenigen afstands genaderd; doch de uitgewekenen hadden met hunne lange stukken zulk een geducht vuur geopend, dat velen der troepen sneuvelden of gewond werden, en de aanvallers werden afgewezen. Onder de sneuvelden bevindt zich de luitenant *Wyatt*. Volgens het bij onze regering ingekomen rapport, moeten ook de uitgewekenen een gevoelig verlies hebben geleden. De Britsche bevelhebber, kapitein *Smith*, heeft om spoedige versterking gevraagd, daar hij zich met zijne overgeblevene troepen in een' hagchelijken toestand bevond.

— Ter beurze van gisteren waren genoteerd: 3 pCt. gec. 92 $\frac{1}{2}$; Ned: 2 $\frac{1}{2}$ pCt. 52 drie achtste; 5 pCt. 102 $\frac{1}{4}$; Spanje 21; Portugal 20 $\frac{1}{4}$; Braz. 66.

BELGIE.

BRUSSEL, den 25sten Augustus.

Men zegt dat de koninklijke familie gedurende eenigen tijd te Orléans zal verblijven.

— De kamer der vertegenwoordigers heeft het lager onderwijs nog niet afgehandeld. Door den heer *Maron* werd gisteren een door hem voorgesteld amendement betrekkelijk de te geven rigting aan de normale scholen, hetwelk de minister van binnenslandsche zaken bestreden had, weder ingetrokken. De kamer heeft daarop de bepaling aangenomen houdende: dat er alle drie jaren een rapport over het lager onderwijs zal worden opgemaakt en een nieuw artikel bepalende dat alle benoemingen van onderwijzers door de gemeente-besturen gedaan, gedurende vier jaren aan de goedkeuring van het gouvernement zullen onderworpen blijven. Er blijft nog over te behandelen de artikelen betrekkelijk de schorsing, afzetting of vervanging der onderwijzers.

— De kosten der Belgische ijzeren wegen, waarvoor weder eene nieuwe leening is voorgesteld, zijn geraamd op 60 millioenen; te weten 500,000 fr. voor elk uur gaans. Zij zullen echter ruim 150 millioenen vorderen. De kosten van den aanleg zijn, aan deze zijde van de Maas, het minst geweest in Oostvlaanderen, alwaar zij 653,000 fr. voor elk uur gaans hebben gevorderd; het meest in Luik, alwaar deze kosten 2,869,000 fr. voor gelijken afstand hebben moeten bedragen. Aan de andere zijde van de Maas is de aanleg nog veel kostbaarder, en vordert elk uur gaans niet minder dan 2,812,000 fr.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 26sten Augustus.

Het heeft Zijner Majesteit behaagd, bij besluit van den 21sten Augustus 1842, n $^{\circ}$. 44

1 $^{\circ}$. een eervol ontslag te verleenen aan den heer *A. van West* als directeur van het postkantoor te Vlaardingen.

2 $^{\circ}$. te benoemen tot directeur van het postkantoor te Vlaanderen, den heer *F. van West*, thans tweede commies op het postkantoor te Dordrecht; tot tweeden commies ten postkantore te Dordrecht, den heer *A. Schuld*, thans assistent, met rang van derden commies op hetzelfde kantoor;

tot derden commies ten postkantore te Dordrecht, den heer *A. G. W. graaf van Hogendorp*, thans commies op het postkantoor te Schiedam;

tot commies ten postkantore te Schiedam, den heer *J. E. Mispelblom Beijer*, thans vijfde commies op het postkantoor te Utrecht;

tot vijfden commissies ten postkantore te Utrecht, Jonkheer *M. A. A. Beelaerts*, thans surnumerair der posterijen in de provincie Utrecht; tot commissies ten postkantore te Hoorn, den heer *J. A. van Viegen*, thans surnumerair der posterijen in de provincie Utrecht;

tot surnumerairen bij het vak der posterijen: in de provincie Noord-Brabant, den heer *P. J. A. de Fremery*, te 's Hertogenbosch; in de provincie Utrecht, de heeren *B. H. Esser*, te Utrecht, en *W. C. Pull*, te Amersfoort.

— De Minister van Buitenlandsche zaken ontwaard hebbende dat sommige personen in het denkbeeld verkeeren, dat tot het doen van buitenlandsche reizen, het gepoegzaam wezen zoude, voorzien te zijn van een binnelandsch paspoort, waarop, ter verdere ongehinderde voortzetting van hunnen togt, het visa bij een of ander Nederlandsch gezantschap zoude kunnen worden aangevraagd, vermeent ter kennis te moeten brengen, van elk die zulks kan aangaan, dat volgens de deswege bestaande bepalingen, het voor alle reizen buiten het Rijk volstrekt vereischt wordt, zich tot dat einde het benodigde buitenlandsch paspoort aan te schaffen, waardoor de belanghebbende bij Zijner Majesteits gezantschappen buiten 's lands billijke aanspraak verkrijgen op derzelve hulp en bescherming, welke met minder grond van recht kunnen worden ingeroepen, ingeval van moeilijkheden, die welligt mogten voortvloeijen uit het bezit van onregelmatige papieren, waarop overigens het visa der Nederlandsche legation niet kan worden verleend, aangezien die formaliteit alleen kan worden verkregen op zoodanige documenten, die blijkbaar, zoowel door vorm als door inhoud, het kenmerk dragen, dat dezelve voor het doen van reizen naar vreemde Rijken of Staten zijn afgegeven.

— Bij besluit van den 14den Augustus 1842, n°. 67, zijn de veeartsen der 1ste klasse *F. G. E. Thiange* en *A. F. Meilink*, benoemd tot surnumeraire adjunct-paardenartsen bij het 2de regement artillerie.

— Bij besluit van den 20sten Augustus 1842, n°. 50, is het tractement van non-activiteit toegeëgd aan de kapiteins *P. Jansen* en *G. van Haarlem*, van het 2de regement infanterie, en aan den kapitein regements-adjutant *A. W. van Dionani*, van het 1ste regement infanterie, zijnde laatstgenoemde tevens eervol ontslagen uit de betrekking van regements-adjutant.

— Bij besluit van den 21sten Augustus 1842, n°. 59, is ten dien opzichte gepensioneerden, kapitein der infanterie *J. P. van der Meulen*, bevestigd het voortdurend dragen van de officiers-uniform van het wapen waartoe hij het langst heeft behoord.

— Bij besluit van dezelfde dagteekening, n°. 60, is aan den 2den luitenant *F. A. Wijnmalen*, van het 1ste regement infanterie, op het door hem daartoe gedaan verzoek, een eervol ontslag uit de dienst verleend.

— Bij publicatie van Zijne Exc. den heere staatsraad gouverneur dezer provincie, van den 19 dezer, is bepaald: 1. Dat de groote jagt binnen dezelve voor dit seizoen, zal geopend worden op den 5 September aanstaande, en dat den sluitdij nader zal worden bekend gemaakt. 2. Dat echter niet zal mogen worden gejaagd op gronden, op welke de graanoogst nog te velde mogt staan. 3. Dat het aan een ieder verboden wordt buiten den Dingsdag, Vrijdag en Zaterdag van iedere week met de lange jagt te jagen en telkens meer te vangen dan vijf hazen; en 4. Dat, ter voorkoming van ongelegenheden, welke uit den vervoer van wild naar de provincien, alwaar de jagt op voorschreven tijdstip nog niet zal zijn geopend, zouden kunnen ontstaan, de houtvesters door Zijne Exc. den heere opperhoutvester zijn gemagtigd, om in zijnen naam, aan degenen welke zich daartoe bij hem mogten aanmelden, konsenten tot den vervoer te verleenen.

— In de *Staats-Courant* leest men het volgend bericht:

» Verscheiden dagbladen hebben reeds gewag gemaakt van de pogingen, die aangewend werden, ten einde den heer Staatsraad van der Houven, te bewegen, om zijne betrekking van President der Nederlandsche Handelsmaatschappij nog niet neder te leggen. Wij kunnen thans mededeelen, dat de heer van der Houven aan de dringende aansoeken, tot dat einde van de zijde der regering zoowel als van een aantal belanghebbenden bij den bloei en de welvaart der maatschappij, een eervol antwoord gegeven, dat hij er in bewilligd heeft, om uiterlijk tot den laatste December 1843 in het bestuur der maatschappij te blijven.

» Hoezeer daardoor het vooruitzicht om den heer van der Houven nog lang in eene betrekking, welke hij met zulke onmiskenbare bewijzen van zaakkennis, onpartijdigheid en voorzigtig beleid heeft waargemaakt, nog lang werkzaam te zien blijven, merklijk wordt beperkt, zoo zal het niettemin iederen weldenkende verheugen, dat de heer van der Houven zijn bij hooge jaren zoo natuurlijk verlangen naar rust en afzondering nog voor eenigen tijd heeft willen ten offer brengen aan de bevordering der gewichtige belangen, die met het bestaan der Nederlandsche Handelsmaatschappij in een zoo naauw verband staan.

» Aan den heer van der Houven is, bij eenen brief van den Directeur van 's Koninkrijks, onder anderen kenbaar gemaakt, » dat Zijne

» Majesteit zich verheugt over deze hoewel slechts korte verlenging » van eene loopbaan, waarin aan den heer van der Houven het » zeldzaam voorrecht te beurt viel, om aller goedkeuring en aller » vertrouwen te mogen verwerven.»

— Door den minister van finantien zijn maatregelen genomen tegen de verhooging der vrachtprijzen, welke, sedert de opening van den spoorweg tot Leiden, door eenige ondernemers der met de wagen-treinen op dien weg corresponderende diligences was ingevoerd. De vracht, welke die ondernemers, volgens de bestaande tarieven, bevoegd zijn te heffen, bedraagt, zoo heen als terug, van Leiden tot 's Gravenhage, *f* 1,30, van Leiden tot Delft, *f* 1,80 en van Leiden tot Rotterdam *f* 2,80.

Tevens zal het stedelijk bestuur van Leiden worden verzocht, om eene vermindering van den prijs der omnibussen in die stad in te voeren.

— Wij ontleenen het volgende aan de *Provinciale Groninger Courant*.

» Een schipper, die den 19 dezer van Harlingen over het Wad naar Groningen voer, verzekert dat het water en zijn schip plotseling als bezaaid werden met een zwerm kleine zwarte vliegen, en wel in zoo groote menigte, dat noch op het verdek, noch aan den mast, van boven tot beneden, een stipje hout te zien was; daar waar het schip doortvoer scheidde zich de massa van elkander, en sloot zich dadelijk weder, als of het water niet turfmoel bedekt was. Bij het roer stannende had de schipper zich-zelfen nauwelijks weten te bergen, en vreesde hij, zoo dit bezoek aanhield, zijn schip niet te kunnen besturen en in de massa van vliegen te moeten stikken; doch gelukkig voor hem en de zijnen zeilden zij er door heen en werden spoedig door deze lastige gasten verlaten.»

— De heer Dr. *Wap*, te 's Hertogenbosch, heeft den eersten prijs behaald voor eene verzameling van achttien Nederlandsche gezangen, door de Maatschappij: *de Taal is gansch het Volk*, te Gent, uitge-schreven.

Van den 27sten.

Z. M. de Koning is op Hoogstdezelfs reis naar Zutphen, Woensdag 11. Deventer gepasseerd en heeft aldaar de Tentoonstelling van Overijsselsche Nijverheid en Kunst met een bezoek vereerd. Hoogstdezelve heeft zich een uur opgehouden en alles met de meeste aandacht bezigtigd. Als een bewijs van 's Konings tevredenheid wordt gemeld dat er op nieuw van wege Z. M. voor een aantal loten is ingeschreven. Bij 's Konings vertrek vernam men dat tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw benoemd was de heer *J. W. Bernie*, eigenaar van de te Deventer bestaande tapijfabriek onder de firmamen *B. J. van der Meulen* en *Gomp*. De heer Bernie was op den 27sten middag te Zutphen gearriveerd, door eene eerewacht te paard van 23 personen begeleid wordende. Na aan het raadhuis te zijn afgestapt, waar Z. M. op het stedelijk bestuur werd afgewacht en begroet, heeft Z. M. gehoor verleend en zich daarna naar de woning van Mevrouw de douanière *Op ten Noort Dambar* begeven waar Hoogstdezelve nachtverblijf zou houden. Ten half zeven heeft Z. M. gebruik gemaakt van het vast stadswege op het raadhuis Hoogstdezelven aangeboden diner, daarna de algemeene illuminatie bezigtigd en vervolgens het te zijner eer gegeven *thé dansant* eenigen tijd bijgewoond.

Donderdag morgen heeft Z. M. de schutterij in obgenschouw genomen, daarna het provinciaal gesticht voor krankzinnigen bezigtigd en vervolgens door de eerewacht begeleid Zutphen verlaten.

Het heeft Z. M. behaagd te Zutphen tot ridders der orde van den Nederlandschen Leeuw te benoemen de heeren *G. P. C. baron van Heeckeren*, burgemeester; *Mr. D. E. Wilbrennick*, *Mr. H. J. Op ten Noort* en *Mr. H. J. Thoost*, leden van den stedelijken raad; *R. W. baron Lynden*, district-commissaris te Zutphen; *T. Stork* Med. Dr., terwijl aan den kommandant der eerewacht *Jhr. W. van Marini* een kostbare ring werd vereerd.

— H. K. H. Mevrouw de hertogin van Sagan, die een geruimen tijd te Scheveningen heeft doorgebracht, is teruggekeerd op hare terugreis naar Duitschland te Rotterdam gekomen en heeft aldaar het merkwaardige bezigtigd, gisteren werd de vorstin te Nijmegen verwacht om aldaar nachtverblijf te houden.

— Z. M. Koning *Willem Frederik Graaf van Nassau* heeft aan de gemeente te Diepenveen voor de nieuw gebouwde kerk *f* 200 geschonken.

— In 's Gravenhage is aangekomen Zijne Exc. de graaf van *Koningsmark*, nieuw benoemd buitengewoon gezant en gevolmachtigd minister van Z. M. den Koning van Pruisen bij dit Hof, ter vervanging van den graaf van *Wylich und Lutum*, die in dezelfde betrekking te Konstantinopel is benoemd.

— Donderdag avond is te Amsterdam brand ontstaan in de werkplaats van den timmerman *Albert Hartog*, in de Nieuwe Looijerstraat, N°. 66, welke spoedig tot de belendende looijerij van den heer *Kloosters* overloeg, welke, benevens het woonhuis van den meesterknecht dier looijerij, geheel zijn uitgebrand, terwijl twee andere gebouwen aanmerkelijke schade hebben geleden; met behulp van 9 brandspuiten was men den brand ten tien ure meester en na middernacht was hij geheel geblusht.

De werkplaats van den timmerman en de leerlooijerij waren voor brandschade verzekert, doch geenszins de in de beide andere percelen verbrande meubels van drie bewoners. De oorszaak van den brand wordt aan onvoorzichtigheid toegeschreven. Het koken van pek op de werf van den timmerman.

— Uit Maastricht schrijft men van den 24sten Augustus: » Men leest in het *Journal du Limbourg*, Volgens nauwkeurige waarnemingen, sedert vijftig jaren geleden, schijnt het jaar 1793 vergeleken te kunnen worden met het tegenwoordige, wat de voort-

during der droogte en warmte betreft. De jaren 1802 en 1811 hebben gedurende eenige dagen een groter hitte gehad, maar niet het aanhoudende, dat men nu opmerkt. Het jaar 1802 vertoont den hoogsten graad op den thermometer, sedert de aanwijzingen daarvan werden opgeteekend. De persoon, die deze waarnemingen gemaakt heeft, beweert dat de aanstaande winter of ten minste die van 1813 op 1814 ten uiterste gestreng zal zijn.

Van wege den Minister van Finantien is bekend gemaakt, dat de middelprijzen der inlandsche granen, voor het geheels Rijk, over het tijdvak van den 20sten juli tot en met den 19den Augustus 1842, per mud zijn geweest: tarwe f 9,69, rogge f 6,37, boekweit f 6,51, gerst f 4,35, haver f 2,94 en ongespelde spelt f 3,24, en dat de regten op den in- en uitvoer voor de maand September eerstkomende zijn gesteld per mud als volgt: tarwe en gepelde spelt 25 c. en 50 c., rogge 15 c. en 30 c.; boekweit 15 c. en 30 c., gerst en mont 50 c. en vrij, haver 75 c. en vrij, en ongespelde spelt 50 c. en vrij.

In de *Leeuwarder Courant* leest men het volgende:

Het is een verblijdend verschijnsel van onzen tijd, dat de roem der Friezen, als gelukkige beoefenaars van de Wis-, Natuur-, Sterre- en Werktuigkunde niet met het vorige geslacht uitgestorven is, maar dat deze vakken van kennis en kunst nog tegenwoordig, en inzonderheid op het land, bestendige beoefenaars vinden, en wel in personen, die, zonder bepaalde wetenschappelijke vorming te hebben genoten, tot de grondige beoefening van die vakken geene andere aanleiding of aansporing vonden dan hun eigen natuurlijke aanleg, hun eigen genie. Wat wetenschap en kunst, in 1828, verloren door den dood van den voortreffelijken *Arien Roelofs* te Hijum, scheen sedert voort te leven in de bekwaamheden van mannen als *Worp van Peijma* te Ternaard, *Roelof Hessels Hominema* te St. Anna Parochie, en andere, van welke *Rinse Beerts* en *Beert Johannes Gelder* en *Jan Rinses van der Meulen*, allen te Hallum, uitmuntende werkstukken, als zoo vele proeven van hunnen vindingrijken geest, hebben gegeven. Maar buiten alle verwachting was het, dat ook in onzen leeftijd het voetspoor van den grooten *Eise Eisinga*, den vergaardiger van het wereldberoemde *Planetarium* te Franeker, zou worden nagelreden.

En toch levert de tegenwoordige tijd daarvan een bewijs op, en hebben wij het ons een aangenamen pligt geacht, onzen landgenooten daarvan mededeeling te doen.

Als den gevolg van langdurige Wis- en Sterrekundige oefeningen, is het namelijk den Heer *C. J. van der Meulen*, te Sneek, gelukt, om, gedurende een gelijk getal jaren als *Eisinga* aan zijn groot *Planetarium* besteedde, van 1835—1842, een sterrekundig werktuig te ontwerpen en zelfs samen te stellen, waaraan hij de namen heeft gegeven van *Tellurium*, *Lunarium* en *Planisphaerium*, als ten doel hebbende, om den stand der Zon en den betrekkelijken loop van de Aarde en de Maan rondom dezelve, voor te stellen, en deze door middel van een uurwerk, die beweging en loop te geven, welke deze hemellichamen in de natuur volgen. Het geheel bestaat uit een geheel van den vervaardiger voor, in den vorm van eenen halven met zonden kap, en dus als eenen hemelkruis, dat daardoor het voordel heeft van verstandelijkheid, verkeer te zijn; terwijl *Eisinga's* Hemelgestel aan een stelsel van verbanden is. In het midden van het front stelt een vergulde bol de Zon voor, rondom welke de ecliptica is, waar langs zich twee wijzers bewegen, waarvan een den stand en de declinatie der Zon, en de andere den datum aanwijst. In deze zelfde opening stelt eene tweede bol de Aarde voor, welke zich regelmatig in 23 uren 56 minuten om haren as en in ruim 365 dagen om de Zon wentelt. Rondom de Aarde beweegt zich even zoo een kleiner bolletje, dat de Maan voorstelt en ook de beweging om de Zon volgt. Binnen de ecliptica zijn nog twee grootere wijzers, welke den stand der maansknoopen en het verste en naaste punt der Maan in de ecliptica, aanwijzen. Hier boven bevinden zich twee uurplaten, waarop zeer kunstige wijzers zijn aangebragt, welke den op- en ondergang der Zon en den loop der Maan aanwijzen. In het bovenste gedeelte van het werktuig bevindt zich eindelijk een fraai bewegelijk Hemelplein, waarin omstreeks 600 der voornaamste vaste sterren zich telken dag bewegen boven en beneden den horizon, waarnevens de uurlijnen en windstreken zijn geteekend: — alles op eene zoo vernuftige en sierlijke wijze, dat het geheel den vervaardiger groote eer aandoet (*).

(*) Eene meer wetenschappelijke beschrijving kunnen beoefenaars der Wis- en Sterrekunde vinden in den *Konst- en Letterbode*, van den 19 dezer, N. 24.

Ter AMSTERDAMSCHER BEURS van den 26 Augustus werden omgezet: Ned. 2 1/2 pCt. 52 elf zest; id. 3 pCt. 10 1/2 elf zest; Handelsm. 143 drie achtste; O. I. 5 pCt. 99 1/4; Anleehs 17; dito coupon 25, een zest.

Geraadwd: H. W. STEVENS, EN E. F. VAN EMSTEDE. (Lidmaas, 22 Augustus 1842.

J. B. WALLAGH, DENTISTE van de Residentie's Gravenhage, heeft de eer het geëerd Publiek te berigten, dat hij alhier gevestigd is, en dagelijks, voor een ieder te spreken of

te ontbieden is, om over alle gebreken der TANDEN geraadpleegd te worden. Hij bezaait zich inzonderheid aan, bij degenen, die verlangen MECHANIEKE of KUNSTTANDEN ingezet te hebben, verzekerende dat dezelve volkomen tot vermakng der spijzen geschikt zijn, en geene de minste onaangenaamheid of pijn, gedurende het inzetten veroorzaken. Hij zuivert ook TANDEN en maakt dezelve Ivoor wit; trekt KIEZEN en TANDEN op de behendigste en minst gevoelige wijze, al ware het dat er geen Kroon meer aanwezig was, plombeert HOLLE KIEZEN met het vermaarde Minerale *SUCCEDANEUM*; terwijl hij zich tevens tot het rangeren der KINDERTANDJES bij Ouders aanbeveelt. Voortdurend zijn bij hem te bekomen alle middelen dienstig tot onderhoud en zuivering van MOND en TANDEN.

Is gefogeerd op den Haagdijk, Wijk C, N. 148, bij de Wed. B. B. WALLAGH, en zal slechts 3 a 4 dagen alhier vertoeven, waarop hij de vrijheid neemt het geëerd Publiek attent te maken.

Bij afwezigheid zijn de MIDDELEN te bekomen bij den Heer APOL, in de *Eindstraat*, zoo als:

TAND-TINCTUUR voor Rheumatische Tand- of Kiespijnen, het Flesje à f 1,75.
TAND-OPIAT, het Potje à » 0,90.
TAND-POEDER, het Doosje à » 0,30.

Fransche Kostschool opgerigt te Loenhout,

onder het bestuur van den Heer MANNEKENS, van *Puttogem*, Prijs f 141,75 c. Jaars. Alle vakken tot een goed en volmaakt onderwijs noodzakelijk, worden hier geleerd. De geestelijke overheid heeft zich wel willen belasten met het godsdienstig onderwijs. Men gelieve zich te bevragen, om alle noodige en ware tijdsblijven te bekomen, bij de geestelijke overheid dezer plaats, of bij den Heer MERTENS, Burgemeester.

LEES HIER.

Te Bergen op-Zoom een KOFFERHUIS te Huur, genaamd het *Zwijnshoofd*, oprij van Voerlieden; bestaande in 12 KAMERS, 2 PAARDEN-STALLEN, een groote BINNENPLAATS, alsmede een groote TUIN; te aanvaarden primo November 1842. Te bevragen in persoon of met franco-brieven bij J. RAFELS, *Vreeschatter* te Breda.

GEWONE VERKOOPZAAL,

aan de *Wijk D, N. 178, te Breda.*

Op Dingsdag den 30. Augustus 1842, des voormiddags om 10 uren, extra ordinaire Verkoopng van kostbare en zeldzame MEUBELLEN, bestaande in: Een DIVAN met 4 Tabourelten en 6 Kussens, met daarbij behoorende Prachtige Statie-Gordijnen voor 4 ramen. Een GARNITUUR, bestaande in Canapés met 12 Stoelen met blaauw Stijfjes Zittingen en daarbij behoorende Statie-Gordijnen voor 3 ramen. Eene zeer goede staande PIANO-FORTE van 6 Octaaf.

MAGNIFIQUE MODERNE MAHONIE MEUBELS, als: Etagères, Bloemtafel, Buffet met Bibliotheek, Garde-Robe, Secretaires, Chiffonnieres, Console, Buffet-Kastje en Commodes, Ledikanten, Ravabo's à Toilette, Bedez-, Coalis-, Thee-, Speel- en Penant-Tafels, Canapés en Stoelen, mahony staande Schrijftafels, Spiegel met vergulde en mahony Lijsten, mahony Cassettes en Scherpspiegels.

Extra mooie en gemakkelijke RUST- of ZIEKE-STOELLEN. Albaste PENDULES en BLOEMVAZEN, extra mooie Platen en Bronzen Voorwerpen, PORSELEIN, fraaije KAGGHELS, TAPJUTEN en KARPETTEN, fijne LINNENS, eenig CRISTAL, ZILVERWERK, enz.

Alles daags te wopen siddig, op de gewone markt, te wopen.

OPENBARE VERKOOPING

VAN

EENE BOUWHOF,

gelegen onder de Gemeente *Fijnaart*.

De Notaris Mr. R. P. ROMME, zal, voor deszelfs Principaal, op Maandag den 12. September 1842, provisioneel, en op Maandag den 19. daaraanvolgende, definitief, ten Heren van *ADRIAAN KOUWENBERG*, onder *Terbonden*, publiek ten Verkoop aanbieden: Eene BOUWHOF, bestaande in eene ruime HUIZING, SCHUUR, BAKKEET, HOF en ERF, benevens 40 Benders, 98 Roeden, 50 Ellen (volgens kadastrale opmeting) bijzonder goede ZAAI- en WEILANDEN, allen gelegen onder de Gemeente *Fijnaart*, Provincie *Noord-Brabant*.

Nadere onderrigting ten Kanton van bovengenoemden Notaris. Brieven franco.